

[Jøns Thoff]

– medvirke positivt til en hurtig afslutning af arbejdet i den nordiske embedsmandsgruppe efter de retningslinjer, der fremgår af betretningen fra den nordiske parlamentarikergruppe, således at et egentligt traktatudkast til en nordisk atomvåbenfri zone kan fremlægges i løbet af det kommende halve år.

Tinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 28).

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg skal hænstillе til ordføreren at disponere sin taletid lidt mere hensigtsmæssigt.

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Lasse Budtz (S):

En debat om sikkerhedspolitikken netop i dag må siges at være meget velplaceret, når man betænker begivenhederne i Washington i går. Vi deltager i glæden over underskrivelsen af INF-traktaten, der tager en hel gruppe af atomvåben ud af arsenalerne. Da det maksimalt drejer sig om op til 3 pct. af alle atomvåben, er atomtruslen desværre stadig væk til stede. Man bør huske, at der er talrige andre atomvåben end dem, som nu omfattes af traktaten. Men selv om dette altså er tilfældet, er der tale om intet mindre end en historisk aftale, som forhåbentlig kan følges op. Og i Socialdemokratiet synes vi, det er helt selvfølgelig, at man stiller sig selv det spørgsmål, hvordan vi kommer videre med nedrustningen, og hvordan vi kan være med til at fremme den.

Vi forstår godt, at det er vanskeligt at rive nordområderne ud af en global eller europæisk sammenhæng. Det gør vi absolut. Men det skal ikke hindre os eller andre i at diskutere udviklingen i dette hjørne af verden, for vi må gøre alt for at komme videre også i nordområderne med nedrustningen. Desværre må det indrømmes, at udviklingen i det nordlige område, først og fremmest i de nordlige søterritorier, er alvorlig, hvis ikke alarmerende. Her er der foregået en betydelig opbygning af kernevåbenarsenalerne, og der er tegn på, at dette kan fortsætte, hvis der ikke skrjedes ind på en eller anden måde.

Det er en historisk kendsgerning, at atomoprustningen i det område, vi taler om, blev star-

tet af Sovjetunionen, som på Kolahalvøen har måske verdens største koncentration af atomvåben. To tredjedele af Sovjetunionens atombevæbnede undervandsbåde opererer fra baser på Kolahalvøen. Det er også en ubestridelig kendsgerning, at den sovjetiske flåde i Nordatlanten og i de nordlige søområder nord for Nordatlanten omfatter langt det største antal sovjetiske skibe, der medbringer atomvåben, altså også overfladeskibe.

Lige nøjagtig af den grund er det selvfølgelig ganske overordentlig bemærkelsesværdigt, at generalsekretær Mikhail Gorbatsjov den 1. oktober 1987 i sin Murmansk-tale udtalte, at Sovjetunionen går ind for en radikal sænkning af konfrontationsniveauet i den nordlige region. Her citerer jeg generalsekretæren direkte. Da han også har anerkendt asymmetriproblemet i nedrustningen – det vil sige, at den ene part har overvægt på bestemte områder i forhold til den anden – og har sagt, at Sovjet er parat til at tage hensyn til dette problem, bør Gorbatsjovs tale modtages positivt. Det bør den efter vores mening også af den grund, at den bekræfter Sovjetunionens positive holdning til oprettelsen af en nordisk atomvåbenfri zone.

Spændingen i det nordiske område, der ellers i årevis har været anerkendt og respekteret for sin lavspændingssituation, bl.a. som følge af Norges og Danmarks afvisning af atombomben, er blevet et fælles problem, som vi selvfølgelig må gøre noget ved. Vesten eller NATO har rent faktisk været med til at øge konfrontationen ved at øge koncentrationen af skibe med kernevåben om bord i de nordlige havområder.

Man skal huske, at for det første omfatter den såkaldte INF-aftale om fjernelsen af mellemdistanceraketterne ikke krydsermissiler, der er placeret på skibe eller fly.

For det andet er der meget stærke kredse i USA, men også i NATO som sådan, der argumenterer for at søge erstatning netop på flåderne, bl.a. i de nordlige havområder, for de atombomber, der nu fjernes som følge af INF-aftalen.

Det er formentlig indlysende, at en sådan udvikling vil Socialdemokratiet gerne være med til at modvirke. Hvis man som følge af INF-aftalen flytter flere, f.eks. amerikanske, undervandsbåde over til NATO-kommando – hvad der er tale om – øger man spændingen, selv om dette ændrede kommandoforhold selvfølgelig reelt intet betyder i tilfælde af krig.